

Կրծքագեղձի քաղցկեղ

ՎԱՂ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՈՒՄԸ ԿՅԱՆՔԵՐ Է ՓՐԿՈՒՄ

Ի՞նչ է կրծքագեղձի քաղցկեղը

Կրծքագեղձի քաղցկեղն առաջանում է, երբ կրծքի հյուսվածքներում ձևավորվում են ոչ նորմալ բջիջներ, որոնք հետո կարող են տարածվել, եթե չնկատվեն և չբուժվեն:

Վիճակագրություն

Լոս Անջելեսի Շրջանում 2019 թ.-ին կրծքագեղձի քաղցկեղը եղել է կանանց շրջանում վաղաժամ մահվան 2-րդ հիմնական պատճառը:

Կրծքագեղձի քաղցկեղների 85%-ը լինում է այն կանանց մոտ, որոնց ընտանիքներում չեն եղել նման դեպքեր:

Միացյալ Նահանգներում 8 կնոջից 1-ը իր կյանքի ընթացքում ունենում է կրծքագեղձի քաղցկեղ:

Կրծքագեղձի քաղցկեղը և առողջության մեջ հավասարությունը

- Սևամորթ կանայք 40%-ով ավելի հավանական է, որ կմահանան կրծքագեղձի քաղցկեղից, քան սպիտակամորթ կանայք:
- Աշկենազ հրեա կանայք ունեն կրծքագեղձի քաղցկեղի ավելի բարձր ռիսկ, քանի որ BRCA-ի մուտացիայի (փոփոխման) ցուցանիշն ավելի բարձր է:
- Լատինամերիկացի կանայք ավելի հավանական է, որ կախտորոշվեն ավելի ուշ փուլում, քան սպիտակամորթ կանայք:
- Սևամորթ կանայք 2 անգամ ավելի հավանական է, որ կախտորոշվեն կրծքագեղձի քաղցկեղի այնպիսի տեսակով, որի բուժումն ավելի դժվար է:
- Կալիֆորնիայում Հավայիի և Խաղաղ օվկիանոսի այլ կղզիների բնիկ (NHP) կանանց կրծքագեղձի քաղցկեղից մահացության ցուցանիշը 33%-ով ավելի բարձր է, քան ոչ իսպանախոս սպիտակամորթ կանանցը:

Շրջակա միջավայրի գործոններ

Հրապարակված ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս կապ կրծքագեղձի քաղցկեղի և շրջակա միջավայրում թունավոր նյութերի միջև, օրինակ՝ դրանց, որոնք ընդգրկված են **պլաստմասայի, դիմահարդարման և միջատասպան նյութերի** արտադրության մեջ:

Շրջակա միջավայրի թունավոր նյութերի ազդեցությունը տատանվում է՝ կախված մարդկանց բնակության վայրից, նրանց աշխատանքից և այն ապրանքներից, որոնք նրանք օգտագործում կամ ուտում/խմում են: Սննդարար ուտելիքի և ֆիզիկապես ակտիվ լինելու համար տարածքի հասանելի լինելը նույնպես կարևոր են կրծքագեղձի քաղցկեղի վտանգը նվազեցնելու համար: Շրջակա միջավայրով պայմանավորված վտանգի գործոնների վրա ազդում է համակարգային ռասիզմը:

Հետազոտվելու խորհուրդներ

Հետազոտող մամոգրաֆիան կարող է օգնել նվազեցնել կրծքագեղձի քաղցկեղից մահացությունը 40-74 տարեկան կանանց շրջանում: Ցածր արժեքով կամ անվճար մամոգրաֆիայի ծառայությունները հասանելի են չապահովագրված, թերի ապահովագրված և ցածր եկամուտ ունեցող այն կանանց, որոնց չափորոշիչները բավարարում են Լոս Անջելեսի Շրջանում՝ անկախ ներգաղթի կարգավիճակից: Ձեր մոտակայքում գտնվող համայնքային կլինիկայի համար այցելեք bit.ly/BreastCancerScreeningClinics:

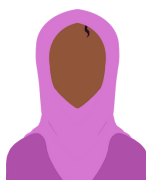
Որոշ տրանսգենդեր տղամարդիկ և կանայք, ինտերսեքս, ոչ բինար, կամ քվիր գենդեր ունեցող մարդիկ նույնպես կարիք ունեն կրծքագեղձի քաղցկեղի հետազոտության: Նրանց մամոգրաֆիայի անհրաժեշտությունը տարբեր է՝ կախված իրենց տարիքից, ծննդյան պահին սեռից, հորմոնների օգտագործումից, նախկինում կրծքի վիրահատությունից և ընտանիքում հիվանդությունների պատմությունից:

40-49 տարեկաններ

Նոր ուղեցույցները խորհուրդ են տալիս բոլոր կանանց հետազոտումը սկսել 40 տարեկանում և շարունակել այն 2 տարին մեկ: Մամոգրաֆիան 40 տարեկանում անելը կարող է կյանքեր փրկել:

50-74 տարեկաններ

Խորհուրդ է տրվում մամոգրաֆիա անել յուրաքանչյուր 2 տարին մեկ:

75 + տարեկաններ

Կարող են շարունակել մամոգրաֆիա անել յուրաքանչյուր 2 տարին մեկ:

* Առաջարկությունները ԱՄՆ-ի «Կանխարգելիչ ծառայությունների աշխատանքային» խմբի (USPSTF) կողմից են:

Ի՞նչ կարող եմ անել վտանգը նվազեցնելու համար

Խուսափեք ալկոհոլ օգտագործելուց կամ սահմանափակեք այն:

Կերեք սննդարար ուտելիք և պահպանեք առողջ քաշ:

Կանոնավոր կերպով ֆիզիկական ակտիվություն ունեցեք:

Կրծքով կերակրեք, եթե կիրառելի է:

Աղբյուրները Լոս Անջելեսի Շրջանում

Լոս Անջելեսի Շրջանի բոլոր բնակիչներին, անկախ ներգաղթի կարգավիճակից, **Առողջապահական Ծառայությունների Վարչության** միջոցով հասանելի է ինչպես **կրծքագեղձի քաղցկեղի, այնպես էլ արգանդի վզիկի քաղցկեղի հետազոտում՝ հաճախ անվճար կամ ցածր գնով**: Այցելեք bit.ly/BreastCancerScreeningClinics:

Every Woman Counts-ը («Յուրաքանչյուր կին կարևոր է») առաջարկում է **կրծքագեղձի և արգանդի վզիկի քաղցկեղի հետազոտման և ախտորոշման անվճար ծառայություններ** Կալիֆորնիայի անապահով բնակչությանը: Այցելեք bit.ly/EveryWomanCounts:

Անվճար բուժումը հասանելի է Կալիֆորնիայի բոլոր բնակիչներին, որոնք իրավասու են «Կրծքագեղձի և արգանդի վզիկի քաղցկեղի բուժման» ծրագրի միջոցով: Այցելեք bit.ly/BreastandCervicalCancerTreatmentProgram:

Կրծքագեղձի և արգանդի վզիկի քաղցկեղի հետազոտման և բուժման միջոցների համար այցելեք 211LA.org: